

Sistemi usposabljanja odvetnikov v EU

Poljska

Informacije zagotovil: Nacionalna zbornica pravnih svetovalcev (Krajowa Izba Radców Prawnych)

april 2014

OPIS NACIONALNEGA SISTEMA USPOSABLJANJA ZA ODVETNIKE na Poljskem

1. Dostop do poklica

Visokošolska/univerzitetna izobrazba	DA
Diploma iz prava je obvezna	DA – Kandidati morajo imeti vsaj magistrski naziv.
Koraki do pridobitve statusa kvalificiranega odvetnika	<ul style="list-style-type: none"> • sprejemni izpit, ki ga organizira država (ministrstvo za pravosodje). Lokalne odvetniške zbornice samo gostijo opravljanje izpita in ne zagotavljajo vprašanj, temveč ocenjujejo odgovore glede na pravilne odgovore, ki jih zagotovi ministrstvo; • končano uvajalno obdobje; • državni izpit ob koncu uvajalnega obdobja; • vpis v odvetniško zbornico. <p>Na Poljskem obstajata dve kategoriji odvetnikov: odvetniki in pravni svetovalci. Pravni svetovalci do nedavnega niso mogli zagovarjati strank v kazenskih zadevah, vendar</p>

bo ta omejitev odpravljena.

Od 15. julija 2015 ne bo več razlik v obsegu pristojnosti. Odvetniki in pravni svetovalci bodo imeli enake pravice zastopanja pred vsemi sodišči in za vse vrste zadev. To vključuje tudi vrhovno sodišče, vrhovno upravno sodišče in ustavno sodišče.

Edina razlika, ki bo ohranjena po 15. juliju 2015, je, da lahko pravni svetoalec poklic opravlja:

(a) samostojno ali

(b) kot partner v civilnem ali komercialnem partnerstvu s: pravnimi svetovalci, odvetniki, davčnimi svetovalci, patentnim zastopnikom ali tujim odvetnikom ali

(c) na podlagi pogodbe o zaposlitvi,

medtem ko lahko odvetnik poklic opravlja:

(a) samostojno ali

(b) kot partner v civilnem ali komercialnem partnerstvu s: pravnimi svetovalci, odvetniki, davčnimi svetovalci, patentnim zastopnikom ali tujim odvetnikom.

Odvetnik svojih dejavnosti ne more opravljeti na podlagi pogodbe o zaposlitvi.

Posameznik, ki želi na Poljskem postati **odvetnik** ali **pravni svetoalec**, mora:

(1) končati visokošolski študij prava v Republiki Poljski in pridobiti magistrski naziv ali končati visokošolski študij prava v tujini, če se taka izobrazba priznava v Republiki Poljski;

(2) imeti polne državljanske pravice;

	<p>(3) biti poslovno sposoben;</p> <p>(4) biti oseba neoporečnega značaja, katere predhodno vedenje je jamstvo za primerno opravljanje poklica;</p> <p>(5) končati začetno usposabljanje v Republiki Poljski in opraviti izpit za pravnega svetovalca ali odvetnika.</p>
Druge poti do poklica	<p>DA</p> <p>Poti za prehod iz drugih poklicev se uporabljajo za doktorje znanosti, profesorje prava, pravne pomočnike (za podrobnosti glej oddelek o uvajalnem obdobju spodaj).</p>

2. Usposabljanje med uvajalnim obdobjem

Ali obstaja uvajalno obdobje?	DA	<p>Pravna podlaga:</p> <ul style="list-style-type: none"> • člen 32 zakona o pravnih svetovalcih (Ustawa o radcach prawnych); • zakon o odvetništvu (Ustawa Prawo o adwokaturze)
Obvezno	DA , vendar ne za vse kategorije kandidatov.	<p>Predpisano trajanje: tri leta</p> <p>Diplomanti prava, ki so oproščeni začetnega usposabljanja in opravljanja končnega izpita za dostop do poklica odvetnika ali pravnega svetovalca:</p> <ul style="list-style-type: none"> – osebe z doktorskim nazivom in profesorji prava; – osebe, ki so opravljale poklic sodnika, državnega tožilca ali notarja; – osebe, ki (i) so opravile končni izpit,

		<p>na podlagi katerega imajo pravico opravljati poklic sodnika, ali (ii) ki imajo doktorski naziv in so v preteklih petih letih vsaj tri leta delale na nižjem položaju v pravosodni upravi ali odvetniški družbi kot pravni pomočniki.</p> <p>Diplomanti prava, ki so oproščeni začetnega usposabljanja, vendar morajo opraviti končni izpit (odvetniški izpit):</p> <ul style="list-style-type: none"> – osebe, ki so bile vsaj pet let:<ul style="list-style-type: none"> (a) v zadnjih osmih letih pred odvetniškim izpitom zaposlene na nižjih položajih v pravosodni upravi; (b) v zadnjih desetih letih pred odvetniškim izpitom zaposlene v odvetniških družbah na podlagi pogodbe o zaposlitvi ali civilne pogodbe, in sicer na položajih, ki zahtevajo pravno znanje in so neposredno povezani z zagotavljanjem pravne pomoči strankam; (c) v zadnjih desetih letih pred odvetniškim izpitom zaposlene v organih javne uprave, in sicer na položajih, ki zahtevajo pravno znanje in so neposredno povezani z zagotavljanjem pravne pomoči navedenim organom. <p>Osebe, ki so uspešno opravile končni izpit za opravljanje poklica sodnika, državnega tožilca ali notarja.</p>
--	--	---

Vrste struktur, pristojnih za organiziranje uvajalnega usposabljanja	Odvetniška zbornica (usposabljanje organizirata zbornica pravnih svetovalcev in odvetniška zbornica).	
Oblika uvajalnega usposabljanja	pripravništvo pod nadzorom obeh zbornic	
Sprejemni izpit/preverjanje pred uvajalnim obdobjem	DA	<ul style="list-style-type: none"> • pregled/preverjanje diplome; • sprejemni izpit
Predpisan učni načrt med uvajalnim obdobjem	DA	<p>Glavne obravnavane teme:</p> <p>deontološka pravila, civilno pravo, civilni postopek, kazensko pravo, kazenski postopek, upravno pravo, upravni postopek, delovno pravo, pravo EU, davčno pravo, socialno pravo, družinsko pravo, pravo gospodarskih družb, insolvenčno pravo, pravo intelektualne lastnine.</p>
Posebnosti v zvezi s pravom EU in jezikovnim usposabljanjem	DA	<p>Usposabljanje o pravu EU je del usposabljanja ali uvajalnega obdobja za odvetnike in pravne svetovalce, vendar uradni učni načrt ne obstaja. Odvetniki se običajno izobražujejo o procesnem pravu in pravu institucij EU, redko pa o materialnem pravu.</p> <p>Obveznosti v zvezi z jezikovnim usposabljanjem za odvetnike in pravne svetovalce ne obstajajo.</p>
Uvajalno obdobje razdeljeno v različne faze	DA	<p>Različna obdobja za obravnavanje različnih pravnih področij:</p> <p>posameznim področjem prava, obravnavanim v okviru pripravništva, so namenjena različna obdobja, ki trajajo od tri tedne do šest mesecev. Teoretični pouk o teh temah poteka v določenem obdobju pripravništva (npr.</p>

		prvo leto: civilno pravo, civilni postopek in delovno pravo).
Ocena/izpit po uvajalnem obdobju	DA	<ul style="list-style-type: none"> • pisni izpiti; • poročila mentorjev o dejavnostih pripravništva (mentor pripravi podrobno mnenje o napredku pripravnika pri različnih poklicnih veščinah v zadevnem letu)
<i>3. Sistem stalnega usposabljanja</i>		
Razlikovanje med stalnim in specialističnim usposabljanjem	NE	
Obveznosti v zvezi s stalnim usposabljanjem	DA	<p>Obveznosti v zvezi z obveznim usposabljanjem, kot so navedene v notranjih predpisih nacionalne zbornice pravnih svetovalcev in vrhovnega odvetniškega sveta.</p> <p>Strokovna odvetniška zbornica je sestavljena iz 24 odvetniških zbornic. Nacionalni samoupravni organ odvetniške zbornice (za odvetnike) je vrhovni odvetniški svet.</p> <p>Vsaka organizacija skrbi za stalno usposabljanje svojih članov. Zato sta obe zbornici odgovorni za stalno usposabljanje odvetnikov in pravnih svetovalcev.</p> <p>Nacionalna zbornica je pristojna za pravne svetovalce, medtem ko je vrhovni odvetniški svet pristojen za odvetnike.</p> <p>Pravna podlaga:</p> <ul style="list-style-type: none"> – člen 41 zakona o pravnih svetovalcih; – člen 23 kodeksa poklicne etike pravnih svetovalcev; – resolucija št. 30/B/VII/2008 z dne

		<p>6. junija 2008 nacionalne zbornice pravnih svetovalcev;</p> <ul style="list-style-type: none"> – člen 3, odstavek 4, zakona o odvetništvu; – člen 8 kodeksa odvetniške poklicne etike; – resolucija št. 57/2011 z dne 19. novembra 2011 nacionalnega sveta odvetnikov; – deklaracija z dne 25. marca 2006 o stalnem usposabljanju
Obveznosti v zvezi s specialističnim usposabljanjem	NE	Specializacija ni predvidena niti z nacionalno zakonodajo niti z notranjimi predpisi.
Obveznosti v zvezi z učenjem tujih jezikov	Ni obveznosti.	
Obveznosti v zvezi z vsebino prava EU pri stalnem/specialističnem usposabljanju	Ni obveznosti.	
4. Sistemi akreditacije in ponudniki usposabljanja		
Možnost akreditacije	-	
Število ponudnikov usposabljanja, ki ponujajo dejavnosti stalnega usposabljanja	več kot 50	
Vrsta ponudnikov usposabljanja, ki razvijajo akreditirane dejavnosti stalnega usposabljanja	<ul style="list-style-type: none"> • odvetniška zbornica; • neakreditirani zasebni komercialni ponudniki usposabljanja; • neakreditirani zasebni ali javni nepridobitni ponudniki usposabljanja (vključno z univerzami) 	
Dejavnosti in metode		
Vrsta dejavnosti usposabljanja, priznana v okviru obveznosti stalnega	<ul style="list-style-type: none"> • udeležba na klasičnih tečajih 	Sodelovanje na dejavnostih

ali specialističnega usposabljanja	usposabljanja; <ul style="list-style-type: none"> • moduli e-učenja; • udeležba na konferencah za usposabljanje; • sodelovanje na dejavnostih usposabljanja kot izvajalec usposabljanja ali učitelj; • pisanje člankov/objave 	usposabljanja v drugih državah članicah: <p>da, obveznosti v zvezi s stalnim usposabljanjem je mogoče izpolniti s sodelovanjem na dejavnostih usposabljanja v drugih državah članicah.</p>
---	---	---

5. Nadzor nad dejavnostmi usposabljanja

Organizacije, vključene v nadzor nad dejavnostmi stalnega usposabljanja	DA odvetniška zbornica; lokalne zbornice, pristojne za pravne svetovalce, in lokalne odvetniške zbornice, pristojne za odvetnike
Potek nadzora	Nadzor se nanaša na: <ul style="list-style-type: none"> • učni načrt usposabljanja; • subjekt, ki organizira usposabljanje; • dejstvo, ali je dejavnost v celoti ali predvsem namenjena odvetnikom in razvoju poklicnih veščin odvetnika.

6. Nacionalna reforma sistema usposabljanja

V letih 2011 in 2012 je bila izvedena reforma nacionalnega sistema, da bi zahteve glede usposabljanja prilagodili trenutnim potrebam.

Pripravniki so zdaj deležni več praktičnega in manj teoretičnega usposabljanja.

Prav tako je usposabljanje postalo bolj interaktivno (razprave, študije primerov, simulirane obravnave). Več poudarka je na pravu EU, davčnem pravu, novih tehnologijah in trženju pravnih storitev.

Vir: Pilotni projekt – Evropsko izobraževanje v pravosodju: „Sklop 2 – Študija o usposabljanju odvetnikov o pravu EU“, ki sta jo izvedla Svet odvetniških združenj Evrope (CCBE) in Evropski inštitut za javno upravo (EIPA)